

This-is-how-to_

Οδηγός βήμα-βήμα για τις συναρμογές της Κατερίνας Ζαφειροπούλου

Βήμα 1

This-is-how-to-do-it: Tutorials, αναλυτικοί «χάρτες», εύκολες οδηγίες. Με απλές κινήσεις από την έναρξη έως το τέλος, οι αρχές του DIY ενθαρρύνουν την προσωπική αυτοδυναμία στην ολοκλήρωση δραστηριοτήτων ως αντίδοτο σε ετοιμοπαράδοτα αντικείμενα και εμπειρίες, και στη μοναδικότητα των ικανοτήτων κάθε ειδήμονα.

Πόση αυτενέργεια προσφέρεται, όμως, τελικά σε μία καθοδηγούμενη κατασκευή; Πόσο χώρο ελευθερίας επιτρέπει στη δημιουργικότητα, στην εναλλακτική πορεία, στην ανεπιτήδευτη κίνηση, ή ακόμα και στην αστοχία η προσπάθεια για την επίτευξη ενός προκαθορισμένου τελικού αποτελέσματος;

Βήμα 2

Dada: Μεταφέροντας το ερώτημα στην εικαστική πραγματικότητα, η Κατερίνα Ζαφειροπούλου ανοίγει κουτιά ξύλινων κατασκευών, αφήνει στην άκρη τις οδηγίες χρήσης και κρατάει μόνο τα υλικά. Η πρό(σ)κληση της συναρμολόγησης δεν συνδυάζεται πλέον με την ακολουθία των βημάτων ενός οδηγού· επικεντρώνεται περισσότερο στη φαντασιακή διάσταση του κόσμου του παιχνιδιού, ενός χώρου αντίληψης και επινόησης, βιωματικής αλληλεπίδρασης και αυτονομίας, κανόνων και τυχαίου. Με ντανταϊστική διάθεση, η Ζαφειροπούλου επιλέγει τον αυτοσχεδιασμό και υποσκάπτει στοιχεία όπως η πρόθεση και ο έλεγχος. Το τελικό προϊόν, ως προκαθορισμένη εικόνα ήδη από το εξώφυλλο του κουτιού, απορρίπτεται· μεγαλύτερη σημασία λαμβάνουν ο επαναπροσδιορισμός του σκοπού, η αξία της διαδικασίας ως διαδρομή και η συναρμογή με όρους άλογους, διαφορετικούς, πέραν του προκαθορισμένου στόχου.

Βήμα 3

Cut outs: Στον χώρο του εργαστηρίου, τα κομμάτια των κατασκευών – προχαραγμένα σε πλάκες φυσικού ξύλου, με αρίθμηση σε κάθε κομμάτι για την απαιτούμενη συνδεσμολογία– βγαίνουν από τις καρτέλες τους, ξαναμοιράζονται και τακτοποιούνται στους πάγκους ανά είδος, μέγεθος και σχήμα. Τα αποσπασμένα τμήματα, με χαρακτηριστικά προβλεπόμενα για να διευκολύνουν τη διαδικασία συναρμολόγησης, χάνουν τη συγκεκριμένη λειτουργικότητά τους· αντ' αυτής, αποκτούν την ταυτότητα του εικαστικού υλικού και αντανακλούν μία ανανεωμένη δέσμευση στην εφευρετικότητα της δημιουργού.

Βήμα 4

Συναρμογή: Δημιουργημένες μέσα από πολύωρη χειρωνακτική ενασχόληση, μαρτυρώντας τόσο την προσήλωση στις τεχνικές λεπτομέρειες όσο και το άνοιγμα στην ευρηματικότητα, οι συναρμογές της Ζαφειροπούλου φανερώνουν κατασκευαστικά χαρακτηριστικά κονστρουκτιβιστικών «αρχιτεκτονικών» δομών, καθώς και τις απεριόριστες και δαιδαλώδεις δυνατότητες του κολάζ στη συνένωση θραυσμάτων. Ταυτόχρονα κλείνουν μέσα τους την ιδέα των readymade και των found objects του σουρεαλισμού: τα κομμάτια τους, μαζικά βιομηχανικά αντικείμενα, οικειοποιημένα από τη Ζαφειροπούλου, αποτραβιούνται από το

πλαίσιο της αυτοματοποιημένης παραγωγής τους για να χρησιμοποιηθούν με ευφάνταστους και πολυμήχανους τρόπους σε κάθε νέα δημιουργία.

Βήμα 5

Δίχως τέλος: Παράλληλα, με την εγκατάστασή τους στον χώρο να ακολουθεί την ίδια αίσθηση ελευθερίας, οι συναρμογές της Ζαφειροπούλου αντικατοπτρίζουν αυτή τη διάθεση να προσεγγίζονται όχι ως έργα τέχνης με οριζόμενο τελικό περιεχόμενο και μορφή, αλλά ως μία νοητικά κινούμενη και εν δυνάμει διαρκώς συνεχιζόμενη δημιουργία. Αντικείμενα που παραμένουν πάντα ανοικτά στην ανάγνωση και προσφέρουν προς ενδεχόμενη αξιοποίηση τις «αναμονές» των συνδέσμων τους –μοναδικές φόρμες, «παιχνίδια» ή διάκοσμοι, ή υβριδικές κατασκευές που τα επιτρέπουν όλα– προβάλλουν στη θέασή τους είτε ως μεμονωμένες καθαυτές δημιουργίες είτε ως ένα ρέον εικαστικό περιβάλλον που βρίσκει συνέχεια μέσα από την ασυνέχεια των επιμέρους μελών του. Δεκτικές στις αντιθέσεις –τακτικές και χαώδεις, σύνθετα πυκνές και γεωμετρικά λιτές, ρυθμικές και άτακτες– οι κατασκευές της Ζαφειροπούλου γεμίζουν το βλέμμα όπως ακριβώς γεμίζουν τον χώρο: βήμα-βήμα, συνεκτικά και περίτεχνα, χωρίς να επιδιώκουν το τέλειο ως σκοπό, αλλά και δίχως άσκοπο τέλος.

Χάρις Κανελλοπούλου